

Warszawa, dnia 27 maja 2020

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Jan Krzysztof Ardanowski

Znak sprawy: WPR.wpr.081.1.2020

Pan Joachim Rukwied
Przewodniczący Copa

Pan Ramón Armengol
Przewodniczący Cogeca

Szanowni Panowie,

Dziękuję bardzo za Wasze pismo z dnia 20 kwietnia br. odnoszące się do pisma komisarza Janusza Wojciechowskiego w sprawie rozwoju obszarów wiejskich i pandemii COVID-19, które komisarz skierował do unijnych ministrów ds. rolnictwa i które otrzymałem również ja.

Podzielam Panów ocenę sytuacji, w jakiej znalazł się sektor rolny Unii Europejskiej i cały łańcuch żywnościowy w wyniku pandemii COVID-19. Jest to sytuacja bez precedensu, która pokazuje krytyczne znaczenie tego sektora dla europejskiej gospodarki i utrzymania stabilnych dostaw bezpiecznej żywności dla obywateli europejskiego społeczeństwa. Mam nadzieję, że sytuacja ta uświadomi wielu unijnym decydentom, że niezbędne jest odpowiednie wsparcie naszych rolników i sektora rolno-żywnościowego, aby zapewnić jego stabilne i sprawne funkcjonowanie oraz odporność na kryzysy jak ten obecny.

Zgadzam się również, że państwa członkowskie potrzebują odpowiedniej elastyczności w zakresie zmiany programów rozwoju obszarów wiejskich dla odpowiedniej reakcji na sytuację związaną z pandemią. Propozycje zawarte we wspomnianym powyżej piśmie komisarza Janusza Wojciechowskiego zostały szczegółowo przeanalizowane przez ekspertów kierowanego przeze mnie ministerstwa. Część z rekomendowanych przez komisarza rozwiązań chcemy wprowadzić w ramach zmian polskiego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020). Dotyczy to na przykład możliwości wsparcia rolników w łańcuchach dostaw żywności w ramach

działania „Współpraca”. Planujemy też szersze wykorzystanie instrumentów finansowych nie tylko dla rolników, ale także dla przedsiębiorców z obszarów wiejskich – rozważane przez nas działanie to rozszerzenie zakresu stosowanych obecnie gwarancji ze środków PROW 2014-2020 o kredyty obrotowe czy dodatkowy instrumentem wsparcia w postaci dopłaty do odsetek bankowych.

Z zadowoleniem przyjęliśmy w Polsce przedstawienie przez Komisję Europejską (KE) w dniu 30 kwietnia 2020 r. propozycji zmiany rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 wprowadzającej specjalny mechanizm wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w związku z łagodzeniem skutków COVID-19. Propozycja ta wychodzi częściowo naprzeciw postulatom zgłaszanym przez państwa członkowskie w ramach debaty prowadzonej od początku kryzysu. Zaproponowane zmiany powinny jak najszybciej wejść w życie, aby umożliwić skuteczną pomoc dla rolników ponoszących straty w dochodach w związku z epidemią, choć uważamy, że limit środków EFRROW zaproponowany przez KE do wykorzystania na ten nowy instrument jest niewystarczający i powinien wynosić co najmniej 2%.

W Waszym piśmie wskazujecie, że poziom wsparcia potrzebny w sektorze wykracza poza fundusze dostępne w ramach rozwoju obszarów wiejskich pod koniec aktualnego okresu WRF. Zgadzam się z tą diagnozą. Uważam, że tym bardziej konieczne jest wprowadzenie rozwiązań, które umożliwią maksymalne wykorzystanie dostępnych środków i zabezpieczą przed ich potencjalną utratą wynikającą z wywołanym efektami epidemii niedopełnieniem wymogów zasady n+3 dla rozliczenia wydatków. W związku z wprowadzonymi ograniczeniami związanymi ze stanem epidemii wiele dziedzin życia gospodarczego i społecznego uległo zawieszeniu. Utrudnia to zakończenie i rozliczenie przez rolników i innych beneficjentów już realizowanych operacji. Może także wywołać spadek zainteresowania i uczestnictwa rolników w realizacji działań inwestycyjnych. Dlatego apeluję do KE o zawieszenie automatycznego anulowania zobowiązań zgodnie regułą n+3 dla roku 2017, co zabezpieczyłoby przed utratą środków w 2020 r. i umożliwiłoby ich późniejsze uruchomienie. Liczę na Panów zrozumienie i poparcie dla tego postulatu.

Dużym ułatwieniem dla państw członkowskich w czasie walki z efektami epidemii COVID-19 byłoby także umożliwienie wprowadzania częstszych zmian programów obszarów wiejskich. Pozwoliłoby to na elastyczniejsze reagowanie na aktualną sytuację w sektorze rolno-żywnościowym. Elastyczność taka wymaga zmian przepisów wykonawczych KE dla wsparcia rozwoju obszarów wiejskich. Także w przypadku tego postulatu wskazane byłoby wsparcie Copa i Cogeca.

Chciałbym dodać, że w Polsce przeanalizowaliśmy także krajowe przepisy dotyczące zasad różnych instrumentów PROW 2014-2020 i wprowadziliśmy zmiany, które ułatwić mają beneficjentom uzyskiwanie wsparcia i biorą pod uwagę ograniczenia wynikające z przepisów wprowadzonych w związku z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19. Zmiany te dotyczą np. możliwości elektronicznego składania wniosków, wydłużenia terminów naboru wniosków, uelastycznienia przepisów dotyczących możliwości uzupełniania informacji wymaganych we wnioskach, przywracania

terminów niedopłaconych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego, przepisów dotyczących składania zabezpieczeń i gwarancji itp.

W dniu, w którym przekazali Panowie swoje pismo do mnie, KE rozpoczęła przedstawianie pakietu szeregu propozycji zmian aktów delegowanych i wykonawczych dotyczących działań na rynkach rolnych w odpowiedzi na kryzys wywołany pandemią COVID-19. Były to bardzo oczekiwane propozycje, które wychodzą w pewnym tylko stopniu naprzeciw postulatom zgłaszanym przez Polskę i inne państwa członkowskie w zakresie stabilizacji sytuacji na poszczególnych rynkach rolnych. Zaproponowane przez KE działania nie dają jednak gwarancji rozwiązania wszystkich problemów rynkowych, m.in. z uwagi na ograniczone dodatkowe środki przeznaczone na bezpośrednie wsparcie producentów na poszczególnych rynkach. Wśród ww. propozycji nie znalazły się m.in. dopłaty do prywatnego magazynowania mięsa drobiowego, o co Polska kilkakrotnie wnioskowała. Jest to na pewno jeden z instrumentów koniecznych do wprowadzenia w związku z sytuacją wywołaną COVID-19. Także propozycje KE w zakresie wsparcia sytuacji na rynkach roślin ozdobnych, owoców i warzyw są dalece niewystarczające.

Dziękuję jeszcze raz za Wasze pismo i chcę podkreślić, że jestem otwarty na rozmowę jak możemy wspólnie działać dalej na rzecz wsparcia rolników i całego sektora rolno-żywnościowego w tym trudnym okresie wywołanym epidemią COVID-19.

Z poważaniem,